

izvenevajo vsi njegovi članki po »Jutru« in »Domovini«: Združimo se vsi, ki hočemo slabo Sloveniji in ločimo jo od SLS! Dr. Žerjavu je doslej izpodletelo še vse na gospodarskem polju, sedaj okuša bridkost osamelosti v politiki in radi tega mu je tako hudo pri srcu, da nič več ne zapoveduje, ampak samo še izpušča po svojih listih obupne glasove vpijočega iz SDS pušče.

Pobratima Radič in Pucelj v razdoru

Ko je frčal Radič iz vlade, je najprej po svoji navadi precej časa psoval radikale in našo stranko. Sedaj pa, ko vidi, da njegovo zmerjanje ni vrglo vlade, je postal ponižen. V zadnjem času ni čitati po Radičevi politiki naklonjenih listih niti ene zbadljivke na račun radikalov in SLS. Dnevno si izmišlja Radič vse mogoče sestave nove vlade, v kateri bi bili: radikali, on in SLS. Te svoje sanje razlaga hrvatskim novinarjem in ti jih objavljajo po listih. V Beogradu se prav nič ne zmenijo za Radičevo najnovejšo spreobrnjenje in so zadovoljni, da sta se njegova gostobesednost in nepremišljenost preselili od vladne mize v Zagreb, kjer sanja Radič v krogu svojih najožjih prijateljev, kako lušno bi bilo, ko bi se mogel enkrat v vlado in pokazati Hrvatom vsaj eno desetino tega, kar so dosegli trije slovenski ministri v enem mesecu.

Zadnji Pucelj »Kmeti list« je prinesel na uvodnem mestu oni Pucelj govori, ki ga je govoril na posmeh splošnosti v narodni skupščini dne 1. marca. Tega govora ne bo čital nikdo, ker ne spada niti v kako najbolj zakonno vaško oštarijo, kaj šele v parlament in na papir!

Treba tudi povdariti, da odklanja »Kmeti list« odločno Žerjavove klice po združitvi samostojnežev s samostojnimi demokrati. Pucelj hoče voditi in komandirati ostanke svoje s trtjem zvezane strančice sam in ne v kompaniji z Žerjavom.

Javnosti je še znano, kako se je Pucelj svojčas vrnil v Radičev tabor samo radi tega, da je še bil nekaj časa minister. Prave pobratimije med Radičem in Puceljom sploh ni bilo in je Radič svojega slovenskega družabnika že večkrat celo po listih ozmerjal in mu grozil. V zadnjem času je spor med radičevci in puceljevci čisto očiten in je vodja Radičevih oblasnih poslancev v Medjimurju dr. Odič izjavil v »Domu« črno na belem, da Puceljeva politična zapuščina naj gre kamor hoče, ker med Hrvatne ne spada. Kakor kažejo vsa znamenja, bo Pucelj kmalu razmišljal sam na razvalinah svoje skakavske politike: kako lušno je blo, ko so še rožice ble!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Proračun v načelu sprejet. Najvažnejši politični dogodek je bil v preteklem tednu sigurno načelni sprejem proračuna v narodni skupščini. Vlada je zmagala s sijajno večino, dobila je 151 glasov, dočim je glasovalo za opozicijo 109 poslancev. S tem je bil proračun v načelu sprejet in pričela se je podrobna razprava o postavkah posameznih ministrstev.

V vlado se ponujajo — Radičevci. Radiču je postalo že dolg čas v opoziciji, vidi, da ga hočejo popolnoma odžagati, pa se tako na vse kriplje zopet trudi, da bi bil sprejet nazaj v vlado. Ponižal se je že tako daleč, da hvali SLS in dr. Korošca ter pravi, da mora naša stranka na vsak način ostati v vladi, ker je napravila več v nekaj mesecih, kakor druge vlade cela leta. Še pred nekaj dnevi je pa blatil SLS ter govoril, da se jo mora uničiti. Tudi samostojni demokrati bi radi šli v vlado.

Kralj je odpotoval skupaj s kraljico v inozemstvo in sicer najprej v Rumunijo, nato pa potujeta v Pariz. Kraljevo potovanje je v zvezi z važnimi zunanje-političnimi dogodki.

V splošnem je opaziti, da se razmere v naši državi boljšajo! Vlada si je pridobila ne samo v državi sami zaupanje vseh slojev prebivalstva, tudi v inozemstvu se je naš ugled dvignil. Naša slaba zunanja politika nas je spravila v zelo resen položaj. Italija nas je s spretnim spletkarjenjem obkrožila s samimi sovražniki. Upati pa je, da se bo tudi naš zunanje-politični položaj boljšal ter bomo zavzemali položaj, ki nam gre kot najmočnejši državi na Balkanu.

marsikatera. Sicer tudi on ni bil drugačen kot vsak fant, večinoma pa se ni dosti zmenil zanje.

Marsikatero bogato dekle bi ga bila rada vzela, njemu pa ni bilo do tega, ker sam ni imel drugega kot to, kar si je prigodel z goslimi na svatbah ali v krčmi, ali kar si je zaslužil s tesanjem in mizarstvom, kajti je znal prijeti za vsako delo.

Sicer so pa godci splošno taki. Kar mu ni všeč, ponujaj mu, on ne vzame; kar pa mu je po volji, za tisto bi dal dušo, čeprav samemu vragu. Ni jim dosti pomagati, taki so, kot bi bili brez pameti.

Sicer pa Jasjek Mosjenžni ni imel pravega obstanka v domači vasi. Neprestano se je potikal okrog, posebno poleti, ko so živino gnali na planine, našel si ga lahko v Pančiči, kjer so pasli poroninski, ali na Goseničjih halah in pri Mentusjanah na Mjentuši, v Hoholovski dolini in v Zuberski med Oravci. Povsod so ga poznali, prišel je, igral in jih naučil nove pesmi. Kamor je prišel, tam je vsem ženskam zmešal glave.

Če pa je bil sam, da ga nihče ni slišal, kje visoko v gorah ali kje globoko v gozdih, takrat je vzel gosli izpod pazduhe in zaigral ter zapel svojo pesem, drugačno, kakor jih pojo po goralskih vaseh na Skalnem Podhalu. Glasila pa se je nekako tako-le:

Hodim, hodim med vrhovi, poj mi, struna, poj!
Gledam semkaj, gledam tjakaj, velik dom je moj!
Gledam semkaj, gledam tjakaj, pojte, gosli, mi!
Vzel bi bedno srce svoje, vzel v obe dlani.
Vzel bi vroče srce svoje, da ga komu dam.
Vrgel bi ga komu k nogam, toda kam, ne znam.
Vrgel bi ga pred dekleta, — pojte, strune ve!
— ki se skrivajo mi v daljavi, toda kje, kdo ve!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija je nenadoma odobrila takozvano Besarabsko pogodbo, s katero priznavajo evropske velesile Besarabijo Rumuniji. Italija je s priznanjem te pogodbe dolgo zavlačevala ter sklenila z Rusijo celo prijateljstvo in trgovsko pogodbo. Sedaj pa je Anglija dosegla, da se je tudi Italija priključila protiruski zvezi; seveda bo dobila zato kake druge ugodnosti, najbrže proste roke na Balkanu. Rumunija bo Italiji za to uslugo hvaležna ter namerava skleniti z njo zavezništvo.

Med Anglijo in Rusijo se nadaljuje tajna, toda srdita vojna. Rusija je Angliji nevarna, ker ogroža njeno posest v Aziji. Vstaja Kitajcev proti nadvladi evropskih držav je v glavnem delo Rusije. Angleži se boje, da bi jim Rusi pobunili še Indijo. Zato skuša Anglija Rusijo čim bolj zaposteliti v Evropi ter jo obkrožiti s sovražnimi državami.

Rusija angleških načrtov na glede mirno, ampak si išče povsod zaveznikov. Javna tajnost je, da obstoja med Rusijo in Nemčijo skrivna zveza, da Nemci grade v Rusiji velikanske tovarne za orožje in strelivo in da so v ruski armadi uslužbeni nemški višji oficirji. Čez nekaj let bode ruska vojska predstavila silo, s katero bo moral računati cel svet. Druge zaveznike si je Rusija pridobila v malih državah, Latiški, Litvi in Estonki. Vodstvo ruske zunanje politike je prevzel mesto Čičerina Litvinov.

Bolgarija se kljub prigovarjanju Italije vedno bolj priključuje nam. Menda so v Sofiji spoznali, da italijanska prijateljstvo ni preveč nesebično in da je boljše s tako sosedo, kot je Jugoslavija, v miru živeti.

Zborovanje Zveze narodov v Ženevi je bilo končano dne 10. t. m. Najvažnejši sklep je sporazumno izpraznitev saarskega ozemlja, ki pripada Nemčiji, toda od prevrata je bilo zasedeno od francoskih čet. Saarsko ozemlje je izredno bogato na raznih rudninah in industrija je zelo razvita. Francija bo izpraznila ozemlje tekom 3 mesecev. V Nemčiji smatrajo ta sklep za velik uspeh nemške diplomacije.

Nemčija si s spretno in pametno politiko polagoma utira pot do one moči in ugleda, kakor pred vojno. Ima pa težke notranje politične boje med pristaši republike in monarhije. Druge velesile se še vedno boje, da bi se povrnila na prestol prejšnja cesarska rodbina, zato pa Nemčijo stalno nadzirajo.

Na Kitajskem še vedno divja državljanska vojna. Kantonskim četam se je posrečilo popolnoma obkoliti vojno obmorsko pristanišče Šangaj in je padec tega mesta le še vprašanje nekaj dni. Evropski del Šangaja so zasedle angleške, ameriške, francoske, italijanske in japonske čete.

Kaj je novega?

ZA INVALIDE.

Nekatera sodišča v Sloveniji zahtevajo od vojnih invalidov, da mora vsak invalid, če hoče dokazati, da je bil ranjen v vojni, dobiti dve priči iz bojišča, ki moreta pod pri-sego potrditi, da je dotični bil na bojišču ranjen. Ker veliko invalidov ni moglo dobiti takih prič, a sodišča invalidske listine in zdravniška spričevala itd. niso hotela sprejeti kot dokaz, je na stotine težkih invalidov prišlo ob svoje pravice.

Invalidi so me naprosili, naj g. ministra opozorim na ta nedostatek. Minister dr. Gosar mi je te dni uradno in pismeno odgovoril, da morajo sodišča najprvo (»prvenstveno«) sprejeti in upoštevati kot dokaz listine, ki so jih invalidi dobili od zdravnikov, bolnic in komisij. Če takih listin invalid nima, zadostuje pričevanje častnikov ali pod častnikov vojaških čet, pri katerih je invalid služil in bil ranjen in šele tedaj, če tudi teh ni, dve priči z bojišča, ki moreta pod prisego potrditi, da je dotični bil ranjen na bojnem polju, oziroma, da si je tam uničil svoje zdravje.

Uradno listino g. ministra sem poslal te dni predsedniku Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, g. Fr. Geču. Invalidska organizacija bo gotovo v tem oziru radevolje dala prizadetim invalidom primerne nasvete.

Franjo Žebot, narodni poslanec.

Duhovniške spremembe. Župnik Marenberg je dobil č. g. Julij Vajda, kaplan pri Sv. Križu na Slatini in bo dne 1. maja t. l. inštaliran. — Župnija Dobrna pri Celju je podeljena g. kaplanu v Brežicah Karolu Arliču. Novi gospod župnik bo umeščen dne 1. aprila t. l.

Vrgel bi ga, naj razpoči — struna, poj glasno! — a pred njo le, ki jo ljubim, ljubim tak močno . . .
Pa ga ni dekleta, ni ga — struna, le igrati! — le oko se mi ozira tja na sveta kraj . . .

Tako nekako se je glasila Jaškova pesem. In ta Jasjek se je seznanil z Marisjo Hoholovsko iz Koščelisk, ki je pasla pod Ornakom. In ta Marisja Hoholovska je bila zelo čudna, da nihče ni videl takega dekleta. Kar nenadoma sede na kamen ali na kak štor, se zagleda in tako sedi po pol dne. Doma v izbi ali kje za kakim zidom dela prav tako. Imela je modre, nekako meglene oči; gleda z njimi po svetu, a jasno je, da ne vidi ničesar na svetu. Ako jo ogovoriš, takoj nagne glavo, se posmeje in izpregovori tako sladko, kakor bi ti med kapal v srce.

Hodi na ples, hodi na svatbe, tudi s fanti se pošali, a vidi se, da tega nima v glavi, da drugod hodijo njene misli. Najrajši sedi kje v samoti pri kravah, ali pa se zamakne doma v čumnati. Tam leže na posteljo, tam na travo, zameži in leži. Imenujejo jo Marisjo »Daljno«, ker je njena duša zbežala nekam daleč od sveta.

Marsikateri bi jo bil rad vzel, ker je bila zala devotka, zrasla kot cvet, domača, skromna in premožna. Ona pa ni hotela in se je zahvaljevala.

»Povabi me na svojo svatbo z drugo, jaz pa te povabim na svoj pogreb«, pravi in se smehlja tako žalostno, kakor bi cvet venel, in ta odgovor je tako jasen, kakor voda v potoku. Bila je že trindvajset let stara, pa je bila vedno taka. Ko jo je Jasjek Mosjenžni Muzika spoznal pod Ornakom, to leto ni šel več k poroninskim na Pančiče, tudi ne v Zubersko dolino k Oravcem. Ostal je v Koščeliskah, posedal, igral in prepeval. Včasih je pogledal Marisjo Hoholovsko,

In vendar mora od nas proč! Od Sv. Jurija ob Pesnici nam poročajo: Tukaj smo imeli starešino finančne kontrole, kateri je mislil, da je ljudstvo radi njega tu, a ne on radi ljudstva. Obnašal se je tako, da je vrela že po celi okolici. Imeli smo pred njim tudi stroge financarje, ali znali so z ljudmi občevati. G. Namar pa je šikaniral naše ljudi tako, da je to presegalo že vse meje. Nič nimamo proti temu, če je ostro postopal proti tihotapcem, ali on ni upošteval zakonov, ki dajejo obmejnemu prebivalstvu pravico, da sme 10 km tostran in 10 km onstran meje živeti v gospodarskih stikih s sosedi. On je upeljal nove predpise glede obmejnih kart, nove takse itd. Vse pritožbe in prošnje niso nič izdale. Vsi pritožni zapisniki so bili pisani po svoje . . . Prebivalstvo brez razlike strank se je obrnilo na poslanca Žebota in ga prosilo, naj nas vendar reši Namarja. Hvala Bogu! Sedaj, ko smo zvedeli, da smo rešeni tega človeka, smo se oddahnili. In povedati še moram to, da je Namar bil zagrižen pristaš samostojno demokratske stranke. »Jutro« in »Domovina« sta mu bila evangelij. — Upamo, da njegov naslednik ne bo hodil po nesrečnih stopinjah, katere so bile marsikaterikrat omočene s solzami ubogega kmeta, viničarja in delavca!

Na cesti St. Ilj — Velka se bo začelo te dni z deli tako, da bo cesta dograjena do avgusta. Kakor slišimo, bo gradbena direkcija potrebovala več sto pridnih delavcev, ki se razumejo na tako delo. Rabilo se bo cementarje, zidarje, pa tudi zemeljske delavce. Priporočamo delavcem, da se pismeno ali osebno oglasijo v pisarni vodstva cestne zgradbe v St. Ilju v Slov. gor.

Zakaj se okrajna cesta pri Sv. Petru niže Maribora še ni začela graditi. Poslanec Franjo Žebot je pri okrajnem zastopu dosegel jeseni 1926, da se je za to cesto dočelo 500.000 Din, katere svota bi se naj uporabila v letu 1927. Ali veliki župan Pirkmajer je zadrževal do zadnjega potrditev okrajnega proračuna. Dokler pa proračun ni potrjen, pa se ne more in se ne sme pričeti z delom.

Duhovnik umorjen in izropan. Še ni dolgo, kar se je to zgodilo: V mestu je živel star, častit duhovnik. Vsi reveži so ga pozvali in ga radi imeli. Nekega dne pa je izginil. Nihče ni vedel, kam. Čez nekaj dni pa so našli njegov klobuk v oddaljeni vasi. Častiti gospod je bil umorjen. Kdo ga je umoril? Zakaj ga je umoril? Ali hočete čitati to povest? Potem si takoj naročite »Naš dom« v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Naročniki »Slovenskega Gospodarja« imajo pravico, da ga dobijo za 15 Din na leto.

Izgubil se je dijak Franc Kavaš iz Bratonec, ki je obiskoval gimnazijo v Murski Soboti. V jutro je ob navadni uri šel zdoma in se ni več vrnil. Najbrže je šel v smeri na Maribor, ker je vedno pripovedoval, da mu v Mariboru ugaja. Star je 16 let, okroglega obraza in bled. Obkle ima rujav. Starši prosijo, da njim blagovoli naznaniti vsak, ki bi kaj vedel o njem. Naslov staršev: Štefan Kavaš, Bratonce, pošta Beltinci, Prekmurje.

Zveza slovenskih vojakov razglašja, da se zberejo nje-ni člani letos na sledečih krajih: dne 29. maja v Petrovčah za lavantinsko škofijo veliko pokrajinsko zborovanje. — Dne 6. junija na Žalostni gori pokrajinsko zborovanje za en del Notranjske. — Dne 12. junija pri Sv. Petru v Ljubljani odkritje veličastnega spomenika in zborovanje. — Dne 31. julija pokrajinsko zborovanje na Križni gori (tov. župnik Hafner) za drugi del Notranjske. — Dne 26. sept. pokrajinsko zborovanje za celo Dolenjsko na Slinovcah pri Kostanjevici (Colarič). — Glavno skupno zborovanje za celo Slovenijo in občni zbor pa bo po Vaši izrečni želji letos spet na Brezjah in sicer dne 21. avgusta. — Poleg tega odkritja raznih spomenikov na najrazličnejših krajih.

Tečaji v »Domu duhovnih vaj« v drugem četrtletju l. 1927. April: Za može: od 2. do 6. Maj: Za duhovnike: od 9. do 13. Za mladeniče: od 26. do 30. Junij: Za rokodelske pomočnike: od 4. do 7. Za mladeniče: od 18. do 22. Za može: od 25. do 29. Vsak tečaj se začne prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanega dne. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglase. Kdor bi pripravljen ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Olajšave pri plačilu davčnih zaostankov. Finančna delegacija uradno objavlja, da je minister za finance z naredbom dne 24. februarja 1927, št. 22.474, dovolil za plačilo davčnih zaostankov iz prejšnjih let sledeče olajšave: Ako

ko pa se je ona ozrla nanj, so mu gosli zatrepetale v roki in nehal je igrati, kakor bi mu bili prsti odreveneli.

Pastirice pa so rekale druga drugi: »Hej! Naš Jasjek se je zaljubil v Marisjo »Daljno«! Sam Bog se ga usmili!»

In zavist jih je morila, kajti dekleta so taka, da včasih same nočejo, druge pa vendarle zavidajo. Nekatere so drugačne, pa jih je malo.

In ta Marisja ne rečem, da bi ne bila rada videla Mosjenžnega, včasih se je celo zdelo, da ga ima rada, a kakšna je bila ta ljubezen, to je bilo težko reči. Govorila je z njim, ako je igral, je poslušala, včasih ga je celo sama poprosila, naj igra, včasih je tudi tiho pošepetala: »Zaigraj mi o tistem Janičku, ki je vole pasel . . .«

In pri tem ji je takoj obledelo lice.

On pa je zaigral tisto pesem:

»Ko sem zadnjič vole pasel, kjer je zelen gozda kraj, pride k meni dična deva: kaj počenjaš, Janko, kaj? Kar počenjam, to počenjam, tega ne vedo ljudje, ve to sama vrta deva, pa nikomur ne pove . . .«

Včasih je sviral kar po celo uro ali dve, ona pa je poslušala in postajala čedalje bledejša.

Potem pa je rekla: »Hvala ti«, in je odšla. Večkrat se je nato skrila, da je nihče ni mogel najti.

»Ej, Jasjek, ne boš si priviral Marisje!« so mu govorila dekleta.

»Pa rajši njej igram, nego vama«, je odgovarjal Jasjek.

»Škoda te je, Jasjek.«

»Naj tudi umrem zanjo, me ne bo škoda.«

»Ni ti namenjena.«

»Saj bi bilo pa tudi čudno, ako bi mi bila.«

(Dalje prihodnjik.)

zaostanek presega svoto enoletnega predpisa, mora davčni zavezanec v letu 1927 plačati eno četrtino vsega davčnega zaostanka; ako znaša zaostanek nad tri četrtine, a ne presega enoletnega predpisa, bo plačal v letu 1927 eno tretjino; ako je zaostanek večji od polovice, a ne presega treh četrtin, se plača v tekočem letu polovica, ako je pa zaostanek večji od ene četrtine, mora biti celotno poravnano v 1. 1927. Primerja se zaostanek po stanju z dne 31. dec. 1926 in predpis za to leto. V smislu te odredbe odgojeni deli zaostankov dospevajo v plačilo v terminih, ki veljajo za plačevanje tekočih davkov. Le ako ves zaostanek ne presega ene četrtine enoletnega predpisa, ga mora davčni zavezanec celotno plačati takoj. V primerih očitne nevarnosti smejo davčni organi izjemno od teh določb izterjati takoj ves davni zaostanek.

Glavno zastopstvo »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru je prevzel g. Rudolf Segar, bivši tajnik Jadranske banke. Poslovni prostori se nahajajo v Mariboru, Krekova 8. Pripominjamo, da je ta zavarovalnica edini slovenski zavod te vrste, vsled česar je dolžnost Slovencev, da se ga poslužujejo. Vsa pojasnila, pisma in ustmena, daje zgoraj označeno zastopstvo.

Automobilski zveza Gornja Sv. Kungota z Mariborom in nasprotno. Vsak dan vozi iz Maribora zopet lepo opremljeni avto g. Senekoviča ob enih popoldne izpred hotela »Črni orel« (Zemljica) s 16 sedeži. Iz Gornje Sv. Kungote v Maribor vozi vsak dan ob sedmih jutraj ter ima zvezo z jutranjimi vlaki proti Ormožu, Ljutomeru in Ljubljano. Cena 10 Din. Vozi ob vsakem vremenu.

V Dravo je hotela skočiti. Ljudje, ki hodijo v velikih gružah preko velikega mosta v Mariboru, so zapazili zadnji ponedeljek žensko, ki je že bila splezala preko železne ograje mosta in se hotela pognati v valove Drave. Nekaj krepkih rok je žensko še pravočasno zadržalo in izročili so jo policiji, ki jo je odvedla v zapor. Pri zaslišanju je priznala, da je pobegnila od svojega moža v Hudinji pri Laškem in hotela stopiti v Mariboru v službo. Službe ni dobila in iz obupa, kako se bo preživela, si je hotela končati sama življenje.

Zagoneten mrtvec v Dravi. V ponedeljek, dne 14. t. m. okrog 11. ure popoldne je priplaval po Dravi moško truplo ter se ustavilo pod glavnim mostom na stebrih, ki so zabiti v vodo. Ljudje z mosta so videli v vodi truplo ter obvestili policijo. Spravili so truplo na suho. Mrtvec je star 40—45 let, malo plešast, oblečen je v domačo rjavo volneno obleko in doma tkano srajco, povrh ima rjav sviter, na nogah ima obute čevlje iz govejega usnja na zadrgo. Truplo je ležalo v vodi najmanj 14 dni, ker je koža na prstih že odstopila ter je bil obraz popolnoma zabuhel. Truplo na prvi pogled ni kazalo nobenih znakov nasilja, toda ko so mu odpeli obleko, so odkrili na trebuhu globoke rane, izvirajoče najbrže od noža. Odkod je priplaval truplo, se ne da ugotoviti. Mogoče je kak splavar, po obleki sodeč pa je gotovo doma s Pohorja.

Velika goljufija s ponarejenim čekom. Zadnji ponedeljek se je zgledal v Posojilnici v Narodnem domu v Mariboru lepo oblečen gospod majhne postave s čekom, ki se je glasil na svoto 60.000 Din in je bil opremljen s podpisom in pečatom od znane in velike žganjarske trdnice Iv. Bauman v St. Ilju v Slov. gor. Trdnica Bauman dela v denarnih zadevah z zgoraj omenjenim zavodom in je dvigala že večkrat velike svote. Uradništvu Posojilnice se ni zdela svota 60.000 Din prav nič sumljiva in jo je kratkoma izplačala. Bauman je zavod obvestil o dvigu, ta se je zgledal osebno v torek pri posojilnici in izjavil, da ni dal on prav nobenega naročila za to visoko svoto. Posojilnica je nasleda preiskano goljufu, ki je gotovo kak Zagrebčan in je prišel na nepojasnen način do Baumanovega podpisa

in pečata. Zagonetno zadevo preiskuje mariborska policija in je upanje, da bo goljuf prišel v roke pravice, ker je natančno znana njegova zunanost.

Vlom. V noči od 14. na 15. t. m. je bilo vlomljeno v pisarniške prostore na carinarnici v Mariboru. Vlomilec je odnesel le ročno blagajno, ki je bila na mizi in v kateri je bilo nekaj zaplenjene zlatnine. Uzmoviti mora biti kak carinski uslužbenec, ker je že par dni manjkal ključ od prostorov, v katere se je izvršil vlom.

Zopet slučaj smrti vsled stekline. Pri Sv. Barbari v Slov. gor. je zadela tragična smrt nekega uglednega kmeta. Pred 6—7 tedni ga je ugrizel domači pes, o katerem ni nihče sumil, da je stekel. Pes je nato obgrizel še enega konja in vola, nakar je poginil. Pred nekaj dnevi so se pa na gospodarju pričeli pojavljati znaki stekline in v nepopisnih mukah je izdihnil. Konja in vola so nato ubili, ker bi bili tudi živali oboleli na steklini. — Slučaji stekline se letos silno množijo in oblasti morajo podvzeti najstrožje mere, da se ta nevarnost omeji.

Smrtna kosa. V Vajgju pri Jarenini je umrla dne 14. t. m. posestnica gospa Magdalena Lorber v 80. letu svoje dobe. Pogreb se vrši danes, dne 17. marca na župnijsko pokopališče v Jarenini.

Smrtna nesreča. Dne 11. t. m. popoldan med 4. in 5. uro se je smrtno ponesrečilo 44 let stari posestnik Jakob Vogrin iz Polje. Navedeni dan so odšli ponesrečeni in gospodar gozda Martin Roškar iz Polje in njegova vinarica Julijana Zorjan v hosto k tlom spravljati črešnjevo drevo, ki jim je pri podiranju obviselo na drugih drevesih. Ko sta lastnik gozda in pa ponesrečeni začela drevo žagati, se je isto prelomilo, pri čemur je ponesrečeni Jakob Vogrin pri umiku padel pod drevo, ki mu je zadajalo tako močne notranje poškodbe, da je na posledicah istih drugi dan v jutro umrl. Pokojni zapuška žalujočo ženo in šest neposkrbljenih otrok, ki so izgubili svojega očeta. Rajni je bil marljiv delavec, katerega so vsi radi imeli radi pridnosti. Bog daj njegovi duši večni mir in pokoj, žalujoči ženi in otrokom pa naše sožalje!

Smrtna kosa. V Lahoncih je umrl g. Jožef Ostrak, posestnik in bivši dolgoletni župan. Bil je celo svoje življenje delaven in silno skrbno gospodar ter si je s pridnim delom pridobil lepo premoženje. Kot zvest naš pristaja je bil dolgoletni naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Razno od Male Nedelje. Pust je minil brez nesreče. Ravšl bi seveda drugače sodil. Saj so mu zmešali naši orožniki v Drakovcih, kjer je vsoval, šteno. Vsa čast njim! — Dne 3. aprila priredi v Društvenem domu Slomškovo prosvetno društvo v čast našim skrbnim očetom in dobrim materam slavnostni večer s petjem, deklamacijami in štirimi življenjskimi slikami. To je prva prireditev te vrste pri Mali Nedelji. Nastopita tudi dva tuja govornika. Naši roditelji pač zaslužijo, da se jim enkrat v letu v hvalečnosti poklonimo. Ta dan naj bo nekaj družinski praznik, dostojen sklep tridnevne naše starše.

Božidarju Raiču, gorečemu buditelju in voditelju naroda, izbornemu ljudskemu govorniku, neustrašenemu rodoljubi in plodovitemu slovenskemu pisatelju, namerava letos ob stoletnici njegovega rojstva vzdati mariborsko Zgodovinsko društvo na njegovi rojstni hiši na Zvabu, fara Sv. Tomaž pri Ormožu, skromno spominsko ploščo. Ker pa je Zgodovinsko društvo samo v slabih gmočnih razmerah, smo razposlali te dni nekaterim posameznikom in denarnim zavodom prošnjo s položnico, da vsak po svojih močeh prispeva v to svrhu. Obračamo pa se tem potom tudina vse druge rojake posebno iz ptujskega, ormoškega in ljutomerskega okraja, da kaj darujejo za Raičovo spominsko ploščo. Vsi prispevki naj se pošiljajo na Zgodov.

društvo v Mariboru, ali pa na župni urad Sv. Tomaž pri Ormožu.

Otvoritev in blagoslovitev hiralnice v Muretcinih. V nedeljo, dne 20. marca, popoldne se bo otvorila in blagoslovila hiralnica v Muretcinih pri Moškanjcih: ob 3. uri popoldne bodo litanije in sv. blagoslov v tamošnji že posvečeni kapeli, nato govor na dvorišču hiše ter blagoslovitev poslopja.

Visoka starost. V okolici Dolnje Lendave so pretekli mesec umrle kar štiri osebe, ki so prekoračile starost 80 let in sta bili dve že blizu 90 let: Lavrenčič Ana in Katarina Sabo 88 let, Elizabeta Kenjeres 86 let, Janez Máati 84 let. Pri ženskah je starost 80 let že nekaj izrednega, a tu imamo tri slučaje starosti blizu 90. leta.

Smrtna kosa. V Zaklu pri Gomilskem je umrla dne 8. t. m. skozinskoz marljiva vzorna gospodinja Uršula Komar. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 10. t. m. ob ogromni udeležbi ljudstva. V slovo ji je ob odprtem grobu govoril domači č. g. župnik Ivan Grobelšek, ob asistenci kaplana č. g. Maksa Šlander, ki je na pogreb prihitel iz Rajhenburga. Gomilsko pevsko društvo je zapelo dve ganljivi žalostinki. Rajna je bila velika dobrotnica cerkve ter ubogih zapuščenih, zato jo je pa ljubila in spoštovala cela fara. Spavaj sladko, blago sree!

Slomškova tiskovna zadruga v Celju ima 1. občni zbor v četrtek, dne 31. marca 1927 ob pol 11. uri popoldne v dvorani hotela »Beli vol« v Celju. Ob nezadostni udeležbi se vrši pol ure pozneje občni zbor ob vsaki udeležbi. Spored: a) Poročilo o poslovnem letu 1926. b) Slučajnosti. — Odbor.

Zrtev poklica. V sredo, dne 9. t. m., je na popoldanskem tretjinskem šihitu na vzhodnem obratu (Terezija) na Paseti horizontu v Trbovljah podsulo rudarja-kopača Jurija Erjavca. Ko je stal na odru, pripravljen za izkop gornjega dela na premoğu, se je prelomil stropni tram, ki pod pira že izdelani izkop, kateri je napolnjen z zasipnim materialom. Ko se je tram prelomil, je zasipni material oder, na katerem je stal Erjavce, podrl na tla in Erjavca pod seboj zasul. Akoravno so ga po preteku 10 minut že izkopali iz ruševin, že ni bil več pri življenju. Star je bil 46 let. Rudar pač ne ve ne za uro, ne za dan svoje smrti, česar bi se moral pač večkrat spominjati.

Razne novice iz Sv. Ruperta nad Laškim. Proč mora od nas, proč, nič več je ne maramo, nič več je ne rabimo, namreč starke zime. Pa je presneto trdo slovo: upira se z vsemi štirimi in ko že leze raz Kalobja in svetinskih bregov, pa še pogleda jezno nazaj, puhne s svojo ledeno sapo v Podgorje, pobeli za kratek čas Javornik in Modoč; toda vse nič ne pomaga, njeni dnevi so štet! Pa tudi samostojni »Domovini« so v ruperški župniji urice štete: samo Špilanc še v njo veruje, vsak drug pa se tega lista sramuje! 19 naročnikov je imela »Domovina« tukaj pred kratkim, sedaj jih je le še osem. »Slovenski Gospodar« pa pri nas vrlo napreduje, da je kar veselje: to vam je vsako nedeljo jutro po prvem opravi lu dirinaj pred župniščem, ko čaka 88 naročnikov na svoj list. Pa tudi berejo svoj pravi kmetijski list in ga upoštevajo. Minuli teden so se tečaja za cepljenje v kmetijski šoli v Sv. Janžu ob južni žel. udeležili ne samo fantje, ampak tudi moške; ravnotako so pohitele na mlekarški in sirarski tečaj v Sv. Jurij ne le dekleta, ampak tudi gospodinjice. In vsi udeleženci in udeleženke teh tečajev so se vrnili domov polni hvale do predavateljev, polni navdušenja za novo delo na svojih domovih. Taki poučni tečaji naj postanejo blagoslov za kmetско ljudstvo posebno v teh hudih časih! — Tudi hmelja smo se poprijeli pri Sv. Rupertu; poskusi so se že dve leti krasno obnesli. Nekateri strašijo ljudstvo, da bo država hmelj monopolizirala; a gotovo se bo slovensko ljudstvo takemu ko-

Naša društva.

TELOVADNA AKADEMIJA MARIB. ORLOVSTVA

dne 19. marca 1927 ob 20. uri v veliki Götzovi dvorani.

Spored:

Fanfara.

1. Osmorica.

2. »Peričice.«

3. Bradlja.

4. Proste vaje članice.

5. Skupine.

6. »Za materjo.«

Odmor.

7. Drog.

8. »Mi smo vojniki-korenjaki!«

9. Proste vaje članov.

10. »Mlade kuharice.«

11. Hkratne vaje na treh konjih.

12. »Tržaškim bratom.«

Svira mariborska vojaška godba. Proste vaje članice spremilja ženski zbor pevskega društva »Maribor«. Med simboličnimi vajami »Za materjo« poje moški zbor.

Gornja Sv. Kungota. Na praznik sv. Jožefa, ob 3. uri popoldne po blagoslovu priredi v šoli tukajšnje katoliško Prosvetno društvo ljubezljivo in srčkano igro »Marijin otrok« v treh dejanjih ter deklamacijo s petjem »Zupan«. Ljudje božji, od blizu in daleč, pridite pogledat to prelepo igro, ki vas bo navdušila delati za Marijino kraljestvo, ter vas bo prepričala, kakšna sreča je biti pod Marijinim varstvom.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Naše bralno društvo priredi na Jožefovo po večernicah v dvorani »Očetov dan« v proslavo naših dobrih očetov. Na dnevnem redu so pesmi, deklamacije, dva priporočila, slavnostni govor. Bo zelo lepo. Očetje benediški, polnoštevno na vaš dan!

Slivnica pri Mariboru. Tukajšnje izobraževalno in bralno društvo naznanja svojim članom, da se vrši v nedeljo, 20. marca, ob 3. uri popoldne v Društvenem domu občni zbor. Spored: 1. branje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika in odbornikov; 3. sprejem novih članov; 4. volitev odbora; 5. slučajnosti. Odbor.

Cirkovce. Tukajšnja Dekliška zveza priredi dne 25. marca, ob 3. uri popoldne v proslavo materinskega dneva igro »Pod božjim varstvom«. Vsi prijazno vabljeni.

Sv. Marjeta nize Ptuja. Tukajšnja Dekliška zveza priredi dne 25. t. m. popoldne za »Materinski dan« akademijo s pestrim sporedom. Ker bo to nekaj posebnega, zlasti za naše mamice, zato jih že danes vabimo, da se udeležijo v obilnem številu, kakor tudi vsi prijatelji naše organizacije. — Za Veliko noč pa pripravljamo Marijino družbo lepo igro »Trojna pot«, saj se mora tudi ona pokazati na lepem odru v novem Slomškovem domu. Bog živi!

Središče. Kakor že omenjeno uprizarja tukajšnji Ljudski oder v dneh: 27. marca in 3. aprila, ob 7. uri zvečer, 10. in 18. aprila, ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Središču »Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa« ali »Pasijona«. Nastopa 84 oseb in se igra pri popolnoma novi scenariji in v novih jutrovnih kostumih. Vstopnina: sedeži 10 in 8 Din, stojci 4 Din. Predprodaja vstopnic za vse prireditve od 19. marca naprej pri g. Rudolfu Lukačič, Središče ob Dravi. Vstopnice se rezervirajo le proti predplačilu. Cenjeno občinstvo se prosi, da se na to ozira, da ne bo končno morebitnih sitnosti in neprilik. V pričakovanju velikega obiska, kličemo vsem: Bog živi! — Na svidenje pri Pasijonu!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru ponavlja v dneh 19. in 27. marca »Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa«. Začetek ob 3. uri popoldne. Gostje, ki se pripeljejo po železnici, se lahko o pravem času vrnejo, ker bo predstava ob 6 in četrt končana. — Pridite v obilnem številu!

Sv. Frančišek v Sav. dolini. Dovolite, gospod urednik, da se oglašim v našem Slovenskem Gospodarju, ki ima v naši župniji precej naročnikov in ga prav z veseljem beremo. Danes nekaj novic o društvenem delu. V nedeljo, 6. marca je imelo katoliško prosvetno društvo občni zbor pri številni udeležbi. Z velikim zanimanjem smo poslušali predavanje č. g. gvardijana p. Ambroža iz Nazarja, ki nam je v poljudnih besedah pojasnil pomen izobrazbe in nas vzpodbujal k vztrajnemu delu v naših katoliških društvih. Srčna hvala g. predavatelju za njegov trud, želimo še v bodoče več takih predavanj. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni člani, od katerih pričakujemo, da bodo uspešno delovali za procvit in napredek društva. Kaj pa Društveni dom? Ali že stoji? Ne še, vendar se pomalem pripravlja in upamo, da bo letošnje leto vsaj v glavnem pod streho. Seveda bi vse delo lahko bolje šlo naprej, če bi se vsi za to resno zavzeli ter ne gledali samo po strani in kritizirali. Društveni dom bo last cele župnije, zato je dolžnost vsakega farana, da po svojih močeh pomaga. Če po drugih župnijah zamorejo postaviti krasne društvene domove, zakaj bi pa mi ne zamogli. Torej več korajže in požrtvovalnosti! Obračamo se pa tudi na naše rojake in sosede, kakor na vse prijatelje našega gibanja, da nam po možnosti naklonijo vsaj malo vsoto, da se nam čimprej uresniči naša želja. Bog živi!

Žrebanje loterije solčavskega Orla se preloži od 19. marca na 23. junij t. l. Zato je še dovolj časa za razprodajo srečk. Čeprav je že tega prošenja v Sloveniji danes preveč, vendar mislimo na to, če bi vodne nesreče ne bilo, tudi loterije ne bi bilo potreba!

Književnost.

»NAŠ DOM.«

Nikjer drugod še niste slišali o čudežnih uslišanjih A. M. Slomška. »Naš dom« pa ima v tej številki opisanih več takih slučajev. Najimnitnejši je: čudežno ozdravljenje šolske sestre Alvernije Petaus z Vrhnike pri Ljubljani. Opisani so pa tudi drugi slučaji: iz Celja itd. Po vsem Štajerskem bodo te opise čitali z največjim zanimanjem, pred vsem pa častivec Slomškovi bodo z veseljem segli po »Našem domu«. In kdo ne bi častil Slomška?

Kako se je »Naš dom« letos priljubil, naj priča le eno izmed mnogih pisem:

Iz št. Andraža pri Velenju piše posestnik Tomaž Leonarski: »Moja hčerka in sinova ga zelo radi berejo in mi niso dali miru prej, da sem ga naročil. Res, zelo se je »Naš dom« poboljšal po vsebini, zato pa bo gotovo kmalu imel veliko naročnikov. Bog ga živi! Le kmalu ga zopet pošljite!«

Priljubil se je tudi radi svoje povesti, ki jo naročniki zelo hvalijo in pravijo, da jim že dolgo ni ugajala kaka povest tako kakor ta v »Našem domu«.

Dekleta imajo svoj gospodinjski kot, kjer dobijo lahko na vsa mogoča vprašanja iz gospodinjstva odgovore. Fantje pa s pridom prebirajo gospodarski pouk.

Dr. Fr. Jankovič, ki je bil minister in poslanec, in je eden izmed najboljših zdravnikov, piše o tem, kar bi naj vsak kmet imel kot svojo domačo apoteko.

Noben slovenski list vam za to ceno ne da toliko pouka in zabave. Če ga še niste, ga takoj naročite! Kdor ne bo hiter, tisti prvih treh števil ne bo mogel več dobiti. — Pišite še danes upravi »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I in povejte, da imate kot naročnik »Slov. Gospodarja« pravico, da ga dobite za 15 Din na leto.

Pozor na Šmarnice za leto 1927. Do konca tega meseca izidejo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru Šmarnice za leto 1927: »Marija, vzor krščanskega življenja.« Spisal jih je g. dr. Franc Krulje, dekan v Laškem. Naročijo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stanejo vezane 20 dinarjev. Z razpošiljanjem se začne po 1. aprilu. — Kdor ve, kako vnet častilec Marijin je g. pisatelj in kako navdušen dušni pastir, njemu bo jasno, da je to svojo gorečnost in navdušenje za čast božjo in slavo Marijino ter za izveličanje neumrjočih duš položil tudi v svojo knjigo. To globoko zamisljeno knjigo najtopleje priporočamo vsem častilec Marijinim!

raku z vsemi postavnimi silami uprlo. Naše poslance pa prosimo, da so na straži!

Po gostiji — smrt. Zalosten je bil začetek posta za neko družino v Gomilici. Sin je bil kot drug štiri dni na gostiji. V četrtek je bilo veseljačenja konec. Glava mu je otekla in v petek zjutraj ga že ni bilo več med živimi.

Za umor samo šest mesecev. V Subotici je bila žena, ki je umorila svojega moža Hubička, obsojena samo na 6 mesecev zapora. Za razpravo je vladalo med ljudstvom ogromno zanimanje in je občinstvo milo obsodilo z navdušenjem sprejelo. Umorjeni je bil namreč pijanec, ki je svojo ženo stalno pretepal ter mučil. Po več dni je ostajal od doma in se zadrževal pri drugih ženskah, ko pa se je vrnil pijan domov, je pretepal ženo in otroke. Ko se je neki dan zopet priklatil pijan domov in začel pretepati hčer, je žena vzela poleno in ga udarila po glavi s tako silo, da je mrtev obležal.

Požar zahteval štiri človeške žrtve. V soboto zjutraj ob štirih je nastal požar v neki kmetijski hiši v Podgori, občina Dol pri Ljubljani. Zgorele so štiri osebe in sicer stara mati, domači rejenček, rejenček iz občine Dobrunje in neki rejenček iz Ljubljane.

Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« izjavlja, da g. Ferdo Meško, posestnik pri Veliki Nedelji, ni pisec dopisa v št. 10 »Slovenskega Gospodarja« ter ni z dopisom, ki je izšel pod naslovom »Velika Nedelja«, v nobeni zvezi.

Nenavaden pojav. Znana trdka »Ljubljanski magazin« v Celju, Kralja Petra cesta 13, je pričela v svrhu čim večjega prometa z veliko loterijsko prodajo manufakturnega blaga. Ta način prodaje, ki je zelo udomačen na Angleskem in v Ameriki, pri nas pa je še popolnoma neznan, se vrši na ta način, da dobi vsak kupec pri nakupu kot nagrado posebno srečko, s katero lahko zadene ves tisti denar, ki ga je plačal za blago. Ako torej kdo kupi obleko, je zelo verjetno, da bo dobil to obleko popolnoma zastonj. Zrebanje srečk se vrši vsakih 14 dni pod nadzorstvom kupcev, tako da je vsaka nepravilnost popolnoma izključena. Ta novost bo imela brez dvoma velik uspeh in bo zadovoljila vsakega. One, ki se zanimajo za stvar, opozarjamo na inserat trdke »Ljubljanski magazin«, Celje.

Prepričajte se, da boste najbolj zadovoljni, če si nabavite vsakovrstno blago za obleke in perilo v staroznani trgovini Fr. Sršen v Ljutomeru. Na razpolago imate tam tako veliko izbiro kvalitativno najboljšega blaga in po tako nizkih cenah, da boste presenečeni. Posebno velika je zaloga raznih štofov za moške obleke in volnenega blaga za ženske. Ako nimate prilike osebno si ogledati zalogo, blagovolite pisati po vzorci in navedite po približno kakšni ceni in kako blago želite imeti povzročeno. — Poskusite!

348

Za razvedrilo.

Čudna večerja. Gost o polnoči napram vinskim bratcem: »Lahko noč, grem domov, da dobim vegetarijansko (sočivnato) večerjo.« — »Kaj mislite s tem reči?« ga hitro vprašajo drugi. — »Žena mi je naročila, da če me ob desetih ne bo domov, me bo s fizičkov.«

Ni moderno. Premožen posestnik pošlje svojo hčerko Tinico v mesto v dekliški zavod, da se dobro izobrazi. Čez leto ni pride Tinica na počitnice. Vsa družina sedi pri kosilu. Oče kihne in vsi reko: Bog pomagaj! — le Tinica se molči. Oče meni, da se je Tinica kam zamislila, zato kihne še enkrat in sicer močneje. Vsi zopet reko: Bog pomagaj! — le Tinica ne. To razjezi mater in ona pokara hčer. Ta se pa zravna in reče: »Ni več moderno reči: Bog pomagaj! kadar kdo kihne — in če bi oče kihnili tako, da bi počili, jaz nikar ne porečem: Bog pomagaj!«

Zdravstvo.

ZGRADBA ODDELKA ZA JETIČNE V MARIBORSKI BOLNICI.

V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši v mariborski bolnici pomembna slavnost. Tega dne se slovesno blagoslovijo novi oddelek za jetičnike. Blagoslovitev izvrši knezoškof dr. A. Karlin.

Jetika je bolezen, na kateri umira največ ljudi. Zlasti med našim narodom je jetika zelo razširjena. Dokazano je, da umre pri nas od 100 ljudi 60 radi jetike. Ta številka nam kaže, kako strašna sovražnica nam je jetika; število slučajev pa narašča od leta do leta, tako da s strahom zremo v bodočnost, kako bi se ta nevarnost odpravila.

Povsod pa ni jetika bolezen, ki bi zahtevala toliko žrtev kot pri nas. Imamo države v Evropi, v katerih je jetika danes redka bolezen, dasi je bila pred leti prav tako razširjena, kakor pri nas. Te države so jetiko zatirale z vsestranskim pobijanjem. Bolnike, ki tvorijo stalno nevarnost za zdrave, se je namestilo v posebnih zdraviliščih, kjer so se zdravili na stroške države, ljudstvo pa se je v posebnih tečajih, s knjigami, s tiskanimi navodili poučevalo, kako se mora jetiko zatirati. Uspeh ni izostal. Stroški, katere je država žrtvovala, so se bogato poplačali z zdravim zarodom, kojega ne uničujejo bolezni in ki je krepak in odgovoren za življenjski boj.

Pri nas se je v boju proti jetiki dosedaj malo storilo. Država ni pokazala razumevanja za to, da bi po vzgledu drugih držav pričela z zatiranjem jetike. Nimamo zdravilišč, ne drugih pripomočkov. Jetični bolniki so se zdravili v navadnih bolnicah ter okuževali še druge bolnike.

Kar ni storila država, to je pričelo delati zasebno društvo, ki se je leta 1922 ustanovilo v Mariboru z imenom »Protituberkulozna liga v Mariboru«. Društvo je ustanovil privatni docent r. Ivan Matko, ki je prvi uvidel, kaka nevarnost preti našemu narodu od jetike ter je zastavil vse svoje moči, da organizira splošen boj celega naroda proti temu sovražniku. Dr. Matko je še danes duša tega društva in njegovemu delu je pripisati, da je Protituberkulozna liga storila toliko za jetičnike.

Društvo je pričelo delati brez sredstev, zanašajoč se na znano dobrosrčnost našega ljudstva. In ni se motilo. Ljudstvo se je odzvalo pozivu z darovi, ki so omogočili najprej ustanovitev dispenzarija ali preiskovalnice za jetičnike, kjer se na pljučih bolni brezplačno preiščejo ter zdravijo. Dispenzar ima lastnega zdravnika in izvežbano oskrbovalno sestro.

Valuta. V mestu Genfu so zborovali zastopniki različnih držav. Zredno so se razšli, so morali seveda poplačati, kar so potrošili. Amerikanec je segel v žep teflovnika in plačal vse z denarjem, ki ga je z dvema prstoma dvignil iz žepa. Anglež je vzel denarnico in nametal bankovcev. Avstrijec pa je vzel iz žepa vozni list in naročil, naj takoj raztorijo en vagon bankovcev na kolodvoru. Rus je bil zadnji. Ta je pa odprl mali kovček, v katerem je bil stroj za izdelavo denarja. Ta stroj je izročil in rekel: »Natisnite si našega denarja, kolikor hočete!«

Gospodarstvo.

LASTNIKOM GEPLJEV IN DRUGIH STROJEV NA DEŽELI.

Na številna vprašanja, kaj bo v prihodnje z zavarovanjem delavcev pri motorjih, mlatilnicah, gepljih in enakih strojih na deželi, nam je poslal poslanec Franjo Zebot na našo prošnjo sledeče pojasnilo iz Beograda:

Ker so se dosedaj vsako leto množile pritožbe kmetijskih gospodarjev radi postopanja bolniških, oziroma nezgodnih zavarovalnih uradov in ker so bolniške blagajne predpisovale velika plačila za zavarovanje delavcev pri strojih, je minister dr. Gosar odredil naslednje: Stroji, motorji itd. se bodo sicer morali tudi v bodoče naznaniti, ali zavarovanje delavcev bo čisto drugače urejeno. Lastnik stroja bo dolžan zavarovati samo dve osebi in samo za tiste dni, ko bo stroj obratoval. Za obe osebi bo plačal na dan samo 1 Din zavarovalnine. Naznanilo in plačilo se bo izvršilo naknadno, torej po mlatvi. Zavarovanje se ne glasi na ime delavca, ampak samo na dve osebi.

Zadruga, občine ali kmetijske podružnice, ki imajo motorne, parne ali kakke take mlatilnice, oziroma druge kmetijske stroje, pa morajo zavarovati po štiri osebe. Tudi tu se zavarovanje ne bo glasilo na imena, ampak splošno na štiri osebe. Na dan bo treba plačati od vseh štirih oseb 3.75 Din. Naznanilo in plačilo sledi tudi tu za nazaj, t. j. ko je delo že dovršeno. »Središnji urad«, oziroma bolniške blagajne so že dobile tozadevna navodila od g. ministra.

Mislím, da je ta rešitev zavarovanja ugodna. Ložje bo kmet plačal za štiridnevno mlatitev 4 dinarje, nego bi v slučaju, če stroj zmečka delavcu roko, plačal 20.000 dinarjev stroškov in odškodnine, kakor se je to zgodilo lansko leto nekemu kmetu v mariborskem okraju.

Minister naše stranke g. dr. Kulovec je dosegel, da bo bencin, ki ga potrebujejo kmetje in obrtniki za pogon strojev po 1. aprilu 1927, trošarine prost. Gotovo je tudi to lepa pridobitev za naše kraje.

Samostojneži, Radičevci in demokraci, ko so bili na vladi, se za take stvari sploh zmenili niso.

Nadaljni trije učni tečaji na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ki so bili radi škrlatinke v zavodu prelozeni na poznejši čas, se vršijo zaporedoma pet dni, to je od 28. marca do 1. aprila t. l. in sicer: I. dne 28. marca (pondeljek) o vzgoji trte in o grozdnom sukanju; II. dne 29. marca (torek) o cepljenju in trsnicarstvu; III. od 30. marca do 1. aprila (sreda, četrtek in petek) o kletarstvu. Pouk obsega predavanja in razkazovanja z vajami. Začetek vsak dan ob 9. uri. Vinarji in njih odrasli otroci obogajega spola se naj tečajev udeležijo v obilnem številu. Pisane prijave sprejema direkcija navedene šole. Siromašni udeleženci tridnevnega kletarskega tečaja dobe denarne podpore, ako predlože uradna potrdila svoje občine, da

Z ustanovitvijo in vzdrževanjem dispenzarija pa društvo ni bilo zadovoljno. Njegov cilj je bil, ustanoviti zdravilišče za jetičnike, pred vsem za take, ki bolujejo na odprtih jetikih, ker so ti reveži najbolj pomilovanja vredni; poleg tega pa so za zdravo okolico najbolj nevarni, ker se v njihovih pljučkih nahaja nebroj bacilov, ki okužijo še zdrave.

Društvo je pričelo zbirati darove ter je poverilo to nalogo g. dr. Matku, ki se je dela temeljito oprijel. Z nabiranjem od hiše do hiše, od tovarne do tovarne je naprosil skupaj toliko materiala, lesa, apna, cementa, opeke itd., da se je s tem zgradil na podstrežju mariborske bolnice nov, najmodernejše urejen oddelek za jetične bolnike. Z nabiranjem se je pričelo marca meseca 1926 in letos marca, komaj po enem letu, že stoji oddelek ter se preda na uporabo bolnici. Število darovalcev obsega 15.000 oseb. Med temi so taki, ki so darovali po cele vagone materiala. Vrednost nabranega materiala znaša nad 350.000 Din. Za zgradbo pa je društvo žrtvovalo poleg materiala še točno 345.355 Din 53 p v gotovini, katero je nabrala potom prostovoljnih prispevkov.

Uspeh pa je tudi vreden tolikih žrtev. Novi oddelek obsega 9 bolniških sob s skupno 24—30 posteljami, ima ličen balkon, veliko prostozračno lopo za solnčenje in bivanje na svežem zraku, kopalnico, zdravniško sobo z operacijskim oddelkom, kuhinjo, sploš vse pritlikline, kot jih mora imeti moderno urejen oddelek bolnice.

Društvo deluje v splošnem tako, da zasluži vso pomoč in pažnjo. Brezplačno je razdelilo 35.000 knjižic z navodili za pobijanje in obrambo proti jetiki. Knjižice nosijo naslove: »Boj proti jetiki«, »Pouk o sušici«, »Čilji in naloge ambulaterija Protituberkulozne lige«, »Pomen svetlobe, vode in zraka za človeški organizem«. Poljudno pisane knjižice ali brošure so najboljše sredstvo, da se zanese smisel za boj proti jetiki in navodila; kako se ta bolezen pobija, med najširše plasti ljudstva. Društvo prireja tudi poučna predavanja. Delo društva se je omejilo v glavnem na mesto Maribor. Tudi v drugih mestih se že ustanavljajo podružnice društva. Potrebno bo pa tudi, to misel zanesti na deželo, med kmetijski narod, ki tudi mnogo trpi od jetike. Mogoče se bo dalo ustanoviti odseke za pobijanje jetike v okviru naših prosvetnih društev. Protituberkulozna liga v Mariboru jim bo šla na roko z nasveti in navodili, dajala bo na razpolago predavatelje, organizirala bo tečaje. Danes se še ne zavedamo, kakšnega pomena bo to naše delo, če se ga oprimmemo res z vso vnamo. Uspeh se bo pokazal šele po letih. Delo je pa tako plemenito in človekoljubno, da mora najti odziva med našim ljudstvom.

so podpore potrebni, ali pa ako jih kmetijski referent dotičnega sreza za to posebej predlaga. — Direktor Andrej Zmave.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Se enkrat se opozarja na predavanje o grozdnem sukanju, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 27. t. m., ob 9. uri dopoldne v srednji vinarski in sadjarski šoli. Stvar je velevažna. Ob enem se ponovi opomin za naročbo galice v trgovini Klanjšek in Peniž, etrinska ulica 9.

Uporaba denarne svote, katero je nakazalo poljedelsko ministrstvo. Radi slabe in od povodenj oblatene krme se je pojavila letos po slovenskoštajerskih krajih in po Prekmurju pri goveji živini metljavost. Nekateri posestniki ljutomerskega okraja in predvsem v Apaški kotlini, so ob vso govejo živino in že davno ne vejo, s čim bodo ob delovalih to spomlad zemljo. Ker so bili zgoraj omenjeni kraji tako kruto udarjeni od te bolezni, jim je na najno prošnjo poslancev Jugoslovanskega kluba in obl. skupščine nakazal za prvo odposlanih poljedelski minister dr. Kulovec 70.000 Din. Ta svota se je uporabila za nakup »Distola«, ki je eno najbolj uspešnih sredstev za zdravljenje metljavosti. »Distol« se je naročil od trdke v Karlovcu, ki je dala to zdravilno sredstvo po znižani ceni in sicer 9 Din ena kapsula. Kapsule so se razposlale 7. marca srezkim poglavarstvom z naročilom, da ta razdelijo zdravilo sporazumno z župani po temle ključu: čisto revni posestniki, ki premorejo le kakih 5 oralov zemlje, dobijo zdravilo zastonj; oni v posesti 5—10 oralov za polovično ceno (4.50 Din kapsula). Izkupiček se bo uporabil za nadaljni nakup »Distola«. Največ tega zdravilnega sredstva in sicer krog 2000 kapsul je bilo odposlanih v ljutomerski okraj in v Prekmurje, ker so tamošnji kraji najbolj potrebni nujne pomoči, sicer bi težko prizadeji živinorejci obupali. Kakor pravijo novejša poročila, so metljavost v najhujše prizadetih krajih zajezili in jo bodo z vztrajnim zdravljenjem tudi iztrebili. Na popolno iztrebljenje se lahko računa, ko bo prišla sveža paša in novo ter ne več blatno seno.

Živinorejska zadruga za Slovenske gorice pri Sv. Lenuartu v Slov. gor., r. z. z. o. z., obvešča s tem vse rejce goved in svinj, da bode popisala v svojem okolišju prihodnje dni pri vseh rejcih govedo in svinje, ki so za plemo. Rejci se prosijo v svojem lastnem interesu, da popisavalcu svojo živino pokažejo ter mu dajo po resnici vse podatke, katere potrebuje Živinorejska zadruga. Vsi živinorejci se opozarjajo, da je Živinorejska zadruga zelo važna, koristna in širokogrudna naprava ter se vabijo k pristopu!

Žvepleno-apnena brozga. O uspešni uporabi te brozge izjavlja uprava posestev Josipa grofa Bombaltes v Opekli sledeče: »V naših vinogradih rabimo žveplovo apneno brozgo že osem let in sicer ob času rezave na pomlad in pozneje ob času škropljenja proti plesnobi in peronospori. Za mazanje trte v spomladni vzamemo na 100 litrov vode 30 litrov žveplovoapnene brozge. Ko se trs obreže in očisti, se namažejo vsi deli trsa s to raztopino in na ta način se uničijo na trsu prezimeli trosi bolezni. Za škropljenje proti plesnobi vzamemo na 100 litrov vode 3 litre žveplenoapnene brozge. Da si prihranimo na času in delavcih, škropimo tako, da materialu, ki je pripravljen za škropljenje proti peronospori, pridenemo na vsakih 100 l gotovega škropiva 3 litre žveplenoapnene brozge. Vse se dobro zmeša in potem škropi obenem zoper peronosporo in plesnobo. Z žveplovoapneno brozgo škropimo samo tam, kjer se pojavlja plesnoba (oidij) in sicer vedno po potrebi. Kjer bolj močno nastopa bolezen, škropimo večkrat, kjer pa oidij redkoma nastopa, škropimo samo tedaj, kadar se oidij pokaže, oziroma pojavi. Ves čas, odkar rabimo to brozgo, opažamo, da se da z njo doseči lepe uspehe ter je možno z njo obvladati plesnobo. Zadržna leta ne žveplamo več, ampak rabimo samo omenjeno brozgo in sicer za 80 oralov vinograda rabimo 3000—3500 kg te brozge. Z uspehom smo bili vedno zadovoljni in ni se nam nikdar pripetilo, da bi se listje ali mladice na trsu osmudilo, ako smo rabili raztopino v zgoraj opisanem razmerju. Kar se tiče dela samega, je isto mnogo bolj preprosto, kakor puhanje z žveplom, ker delavci ne obolijo na očesih. Da se prihrani mnogo delavcev, je očitno. Pač pa je treba škropilnice po vsaki uporabi temeljito očistiti z vodo, ker jih brozga sicer lahko kvari. Mi smo, kakor rečeno, z uspehom jako zadovoljni in hočemo omenjeno brozgo rabiti tudi v naprej ter jo toplo priporočamo vsakemu vinogradniku, kateri ima posla z oidijem ali plesnobo.« Enake izjave o učinku žveplovoapnene brozge so podali tudi znani lastniki vinogradov, kakor: gg. Jakob Zadravec iz Središča, Maks Ulm iz Zavrča in Josip Tscheligi iz Maribora in drugi. Slednji še dostavlja, da pomladno mazanje z žveplovoapneno brozgo prepreči prerano ogdajanje trsa in vsled tega pozebo v spomladi. — To žveplenoapneno brozgo izdeluje v prvovrstni kvaliteti trdka Anton Jurca v Ptuj, tovarna za žveplene izdelke.

Mariborski trg, dne 12. marca 1927. 52 slaninarjev je pripeljalo 169 zaklanih svinj na trg, ki so prodajali meso in slanino po 10.50 do 25 Din za kg na drobno ter 15 do 17 Din na debelo. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 25 do 32.50 Din, kokošem 30 do 50, racam in gosim 60 do 80, puranom 75 do 100, domačim zajcem 8 do 25 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, cvetlice, sadike. Krompirja je bilo 6 vozov, ki se je prodajal po 6.25 do 7 Din mernik, oziroma po 2 do 2.25 Din kg, kisljo zelje 3 do 4, kislja repa 2, grah v stročju 18 do 20, čebula 5 do 6, česen 12 do 18, med 35 do 40, maslo surovo 44 do 46, kuhano 45 do 48, čajno 55 do 65 Din kg. Solata in molovile 1 do 2 Din kupček, glavna solata, endivija, ohrovt 1 do 2 Din, karfiol 3 do 10 Din, sveže zelje 2 do 5 Din komad. Mleko 3 do 3.50, smetana 12 do 14, oljčno olje 26 do 36, bučno olje 18 do 24 (po trgovinah tudi po 16) Din liter, jajca 1.25 do 1.50 Din komad. Sadje: jabolka in hruške 4 do 10, suhe češnje 7.50 do 10, datelji 24 do 36 Din kg, limone 0.75 do 1.25, pomaranče 1 do 3 Din komad. Cvetlice: 1 do 5, z lonci vred 10 do 50 Din komad, sadike (jabolka, hruške, marelice, češnje, višnje, breskve, rože) 10 do 25 Din komad. — Lončena in lesena roba 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 6, leseni ročni vozički 150 do 300 Din komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 9. t. m. so kmetje pripeljali 12 vozov sena in 10 vozov slame, v soboto 12. t. m. pa 7 vozov sena in 10 vozov slame na trg. Cene so bile senu 80 do 100, slami pa 35 do 55 Din za 100 kg. Slama se je prodajala tudi v škopih po 1 do 1.50 Din komad.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. marca 1927 se je pripeljalo 130 svinj, 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100—112 Din. 7—9 tednov